

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR – 4100-01-08/2013

P/13/150

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/150 – Wykonanie budżetu państwa w 2012 r., cz. 85/12 – województwo małopolskie
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Krakowie
Kontroler	Jerzy Baranek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83814 z 31 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy Olkusz, Rynek 1, 32-300 Olkusz (dalej <i>Urząd</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dariusz Rzepka, Burmistrz Miasta i Gminy Olkusz (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości¹, działalność gminy Olkusz (dalej *Gmina*) w zakresie planowania i wykorzystania w 2012 r. dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami (dalej *zadania zlecone*).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższa ocena wynika z ocen częściowych dotyczących poszczególnych obszarów działalności Gminy, objętych kontrolą.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób przekazywania przez Gminę, na żądanie Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego (dalej *MUW*), informacji dotyczących wydatków planowanych na 2012 r. na realizację zadań zleconych. Na pozytywną ocenę NIK zasługuje także bieżące przekazywanie Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Olkuszu (dalej *OPS*) informacji o zaplanowanych kwotach dotacji na realizację zadań zleconych.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób wykorzystania przez Gminę zbadanych dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań zleconych, otrzymanych w 2012 r. Dotacje te zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i terminowo rozliczone. Należy jednak zauważyć, że nie ustrzeżono się naruszeń przepisów ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej² (dalej *ustawa o zwrocie podatku akcyzowego*).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prawidłowość i rzetelność sporządzenia sprawozdania Rb-50 Gminy za IV kwartał 2012 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie przez Gminę dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych

Opis stanu faktycznego

Zaplanowana w ustawie budżetowej na rok 2012³ (w cz. 85/12), przypadająca na Gminę, kwota dotacji celowych na zadania zlecone wyniosła 10 147 369 zł. W trakcie 2012 r. kwota

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2006 r., Nr 52, poz. 379 ze zm.

³ Ustawa budżetowa na 2012 r. z dnia 2 marca 2012 r. (Dz. U. z dnia 15 marca 2012, poz. 273)

ta uległa zwiększeniu do 10 277 811 zł, tj. o 1,3%. Dotacje przekazywane były dwóm jednostkom Gminy, które realizowały zadania zlecone, tj.:

- a) Urzędowi, na realizację zadań: z zakresu administracji publicznej (utrzymanie stanowisk pracy realizujących zadania z zakresu administracji rządowej), z zakresu bezpieczeństwa publicznego (realizacja zadań obrony cywilnej), z zakresu zwrotu producentom rolnym części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej,
- b) OPS, na realizację zadań: z zakresu zabezpieczenia społecznego (realizacja świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne), z zakresu realizacji rządowych programów wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne – ustanowionych uchwałami Rady Ministrów⁴.

(dowód: akta kontroli, str. 4-7, 12-32, 74-76)

24 października 2011 r. – tj. w terminie określonym art. 143 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵ (dalej *ustawa o finansach publicznych*) – Wojewoda Małopolski poinformował Gminę o kwotach dotacji na zadania zlecone, przewidzianych dla niej w projekcie ustawy budżetowej na 2012 r. (pismo nr WF-I.3110.3.1.2011 z 20 października 2011 r.). Zaplanowana dla Gminy kwota tych dotacji wynosiła 10 308 787 zł.

29 marca 2012 r. – tj. w terminie określonym art. 148 pkt 1 ustawy o finansach publicznych – Wojewoda Małopolski poinformował Gminę o kwotach dotacji na zadania zlecone, wynikających z ustawy budżetowej na rok 2012 (pismo nr WF-I.3111.1.8.2012 z 28 marca 2012 r.). Zaplanowana dla Gminy kwota tych dotacji wynosiła 10 147 369 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 4-7)

Plan dotacji celowej w dziale 010 – *Rolnictwo i łowiectwo*, rozdziale 01095 – *Pozostała działalność* ustalany był w trakcie roku w oparciu o złożone przez Burmistrza Miasta i Gminy Olkusz (dalej *Burmistrz*) wnioski o przekazanie dotacji celowej na postępowania w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego, wykorzystywanego do produkcji rolnej. W 2012 r. złożono w MUW dwa takie wnioski, 16 marca 2012 r. i 17 września 2012 r., na podstawie których przyznano Gminie dotację w wysokości 77 644 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 4-6, 32)

W celu ustalenia wysokości dotacji celowej na 2012 r. w dziale 750 – *Administracja publiczna* Wydział Finansów i Budżetu MUW zwrócił się do Urzędu (pismem z 6 lipca 2011 r.) o podanie ilości załatwionych spraw dotyczących zadań z zakresu administracji rządowej. W odpowiedzi Urząd wykazał, że od 1 lipca 2010 r. do 30 czerwca 2011 r. zrealizowano m.in.: 408 spraw z zakresu zadań obronnych, 96 spraw z zakresu obrony cywilnej oraz 4 622 sprawy z zakresu działalności gospodarczej. Podstawą ustalenia danych, dotyczących działalności gospodarczej były zapisy w stosownych rejestrach (m.in. rejestrze wpisów, zmiany wpisów, wykreślenia, zawieszenia i wznowienia działalności gospodarczej, wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu) oraz dokumenty źródłowe (m.in. zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych, transport nieczystości ciekłych, plany obrony cywilnej). Kontrola danych, podanych przez Wydział Spraw Społecznych, Wydział Ochrony Środowiska i Terenów Rolnych oraz Wydział Zarządzania Kryzysowego, Ochrony Ludności i Spraw Obronnych wykazała, że wynikały one z zapisów w stosownych rejestrach oraz z dokumentów źródłowych (m.in. zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych, transport nieczystości ciekłych, plany obrony cywilnej, dowody zakupu i konserwacji sprzętu). Plan dotacji celowej na 2012 r. w rozdziale 75011 – *Urzędy wojewódzkie* przewidywał dla Gminy w projekcie ustawy budżetowej dotację w wysokości 314 435 zł,

⁴ Rządowe programy wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne ustanowione uchwałami Rady Ministrów: nr 182/2011 z dnia 27 września 2011 r., nr 234/2011 z dnia 27 grudnia 2011 r., nr 75/2012 z dnia 9 maja 2012 r. oraz nr 104/2012 z dnia 25 czerwca 2012 r.

⁵ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

a w ustawie budżetowej – 312 888 zł. Plan ten w trakcie 2012 r. został zmniejszony zarządzeniem Wojewody Małopolskiego do 299 930 zł.

Gmina nie przedkładała materiałów dotyczących planowania dotacji celowych na 2012 r. na realizację zadań zleconych w dziale 750, rozdziale 75045 – *Kwalifikacja wojskowa* oraz dziale 754 – *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*, rozdziale 75414 – *Obrona cywilna*. W ustawie budżetowej na rok 2012 zaplanowano na te zadania, odpowiednio, 410 zł (w trakcie roku zmniejszono plan o tę kwotę) i 950 zł. Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego MUW przedstawił zakres przeznaczenia ww. dotacji (m.in. remont magazynów OC, konserwacja sprzętu OC, organizacja szkoleń OC) oraz wskazał, że podstawę ich uruchomienia stanowi pisemny wniosek Gminy.

(dowód: akta kontroli, str. 4-7, 12-18, 72)

W związku z przystąpieniem do pierwszego etapu planowania budżetu państwa na 2012 r. Wydział Polityki Społecznej MUW wystąpił do Burmistrza o przygotowanie i przedłożenie planów rzeczowych zadań z zakresu pomocy społecznej, realizowanych w ramach działu 852 – *Pomoc społeczna* za środki budżetowe Wojewody Małopolskiego (pismo z 10 marca 2011 r.). Materiały planistyczne – obejmujące dane dotyczące przewidywanego wykonania w 2011 r. oraz projekt planu na 2012 r. (w tym dane o liczbie świadczeniobiorców i liczbie poszczególnych świadczeń) zostały przekazane 16 marca 2011 r. do Wydziału Polityki Społecznej MUW przez OPS za pośrednictwem Statystycznej Aplikacji Centralnej⁶.

Wydział Polityki Społecznej MUW w 2012 r. zwracał się o weryfikację potrzeb w zakresie wydatków w dziale 852 (pismo z 15 października 2012 r.).

Według informacji OPS, planując dane do projektu budżetu państwa dotyczące świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego opierano się na przewidywanej liczbie wykonania danego świadczenia w 2011 r. powiększonej o 1% i pomnożonej przez kwotę przynależną danemu świadczeniu. Projekt planu dotacji na ubezpieczenia zdrowotne został ustalony przez MUW na podstawie sprawozdania *Projekt budżetu państwa na 2012 r.* zamieszczonego w Statystycznej Aplikacji Centralnej do 16 marca 2011 r. Sprawozdanie uwzględniało wykonanie zadania za styczeń i luty 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 8-11).

Plan dotacji celowych na 2012 r. w rozdziale 85212 – *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* przewidywał dla Gminy w projekcie ustawy budżetowej 9 970 039 zł, a w ustawie budżetowej – 9 810 659 zł. Plan ten – po weryfikacji potrzeb dokonanych w trakcie roku – został zmniejszony do 9 749 281 zł (świadczenia rodzinne – 7 847 494 zł, świadczenia z funduszu alimentacyjnego 1 901 787 zł). Zmniejszenie planu spowodowane było niższą liczbą wniosków o wypłatę świadczeń niż zakładano oraz zmniejszeniem się liczby osób uprawnionych.

Plan dotacji celowych na 2012 r. w rozdziale 85213 – *Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej* przewidywał dla Gminy w projekcie ustawy budżetowej 23 363 zł, a w ustawie budżetowej – 22 462 zł. Plan dotacji celowej w ramach tego rozdziału w wyniku weryfikacji potrzeb w trakcie roku został zwiększony do 43 976 zł.

Plan dotacji celowych na 2012 r. w rozdziale 85295 – *Pozostała działalność*, na realizację rządowych programów wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne ustalany był w trakcie roku w oparciu o informacje przekazywane przez Burmistrza do Wydziału Polityki Społecznej MUW. Według stanu na 31 grudnia 2012 r. plan dotacji celowej w tym rozdziale wynosił 96 200 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 4-7, 24-26)

⁶ Moduł Statystyczna Aplikacja Centralna jest częścią Oprogramowania Użytkowego POMOST dla poziomu organizacyjnego ROPS, WPS, MPiPS oraz innych jednostek. Podstawową funkcją oprogramowania jest wspieranie procesu zbierania sprawozdań w zakresie pomocy społecznej, wykonanych w oparciu o przygotowane i rozdyskrebowane formularze. Proces ten jest realizowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz wydziały polityki społecznej w urzędach wojewódzkich.

Kwoty dotacji przekazane przez Wojewodę Małopolskiego na zadania realizowane w 2012 r. w zakresie pomocy społecznej (dział 852) zostały w całości przekazane do OPS. Informacje o zaplanowanych kwotach dotacji celowych na realizację zadań zleconych były niezwłocznie przekazywane do OPS.

(dowód: akta kontroli, str. 6-7)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie planowania dotacji celowych na zadania zlecone nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób przekazywania przez Gminę, na żądanie MUW, informacji dotyczących wydatków planowanych na 2012 r. na realizację zadań zleconych. Na pozytywną ocenę NIK zasługuje także bieżące przekazywanie OPS informacji o zaplanowanych kwotach dotacji na realizację zadań zleconych.

2. Wykorzystanie dotacji przez Urząd

Opis stanu
faktycznego

W 2012 r. Gmina otrzymała z budżetu państwa dotacje na realizację zadań zleconych w łącznej wysokości 10 138 341 zł, z tego w części 11 – *Krajowe Biuro Wyborcze* – 7 800 zł, a w części 85/12 – *województwo małopolskie* – 10 130 541 zł. Wojewoda Małopolski przekazywał środki dotacji na realizację zadań zleconych w 2012 r. w terminach umożliwiających pełne i terminowe ich wykonanie. I tak, np.:

- w dziale 010 – *Rolnictwo i łowiectwo*, rozdziale 01095 – *Pozostała działalność* środki na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przekazał w dwóch transzach, tj. 25 kwietnia 2012 r. (termin zwrotu – 30 kwietnia) oraz 26 października 2012 r. (termin zwrotu – 31 października), w kwotach wnioskowanych przez Urząd;
- w dziale 750 – *Administracja publiczna*, rozdziale 75011 – *Urzędy wojewódzkie* środki przekazywał co miesiąc w pojedynczych transzach w wysokościach od 21 872 zł (od maja do października) do 48 519 zł (w lutym) w terminie do 24 dnia danego miesiąca, (wypłata wynagrodzeń 26 dnia danego miesiąca, składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płatne do 5 dnia następnego miesiąca);
- w dziale 852 – *Pomoc społeczna*, rozdziale 85212 – *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* środki na wypłatę świadczeń rodzinnych były przekazywane na rachunek bankowy Urzędu w transzach (od 3 do 4 transz w danym miesiącu od 5 do 23 dnia danego miesiąca), a na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego – w jednej transzy do 15 dnia danego miesiąca. Miesięczna kwota przekazanych środków odpowiadała kwocie wnioskowanej przez OPS.

(dowód: akta kontroli, str. 12-22, 72-76)

Otrzymane z MUW środki dotacji przekazywane były przez Urząd do OPS, na zadania zlecone realizowane w dziale 852, w terminie od 1 do 12 dni, licząc od daty ich wpływu na rachunek bankowy Urzędu. I tak np. środki na wypłatę świadczeń rodzinnych w styczniu 2012 r. w łącznej wysokości 617 000 zł wpłynęły na rachunek bankowy Urzędu 5 dnia (128 507 zł), 12 dnia (306 334 zł), 20 dnia (179 008 zł) i 23 dnia (3 151 zł), a na rachunek bankowy OPS zostały przekazane, odpowiednio, 17, 19, 23 i 24 stycznia 2012 r. (termin wypłaty świadczeń od 17 do 31 stycznia 2012 r.). Urząd nie otrzymał z OPS wniosku o wcześniejsze przekazywanie środków finansowych.

Skarbnik Miasta i Gminy Olkusz, w piśmie nr FB.3021.16.2.2013 z 26 lutego 2013 r. podała, że opóźnienie w przekazywaniu środków finansowych do OPS spowodowane było tym, że Urząd przekazywał je w terminach wskazanych przez OPS tak, aby zapewnić terminowe wypłaty świadczeń. Zapotrzebowanie na środki finansowe składane było przez OPS w Urzędzie w danym miesiącu z podaniem kwoty i terminów ich przekazania.

(dowód: akta kontroli, str. 12-23, 60)

Według informacji OPS otrzymane środki na realizację zadań zleconych zapewniały pełną i terminową realizację zadań i na koniec 2012 r. OPS nie posiadał zobowiązań z tytułu ich realizacji.

(dowód: akta kontroli, str. 8, 11)

W 2012 r. Burmistrz nie występował do Wojewody Małopolskiego o zwiększenie środków dotacji na zadania zlecone realizowane przez Urząd w działach 750, 754, ponad te, które zostały przekazane przez Wojewodę, ani też nie dochodził tych środków w postępowaniu sądowym. W dziale 852 po analizie potrzeb dokonanych przez OPS (na wniosek MUW) w 2012 r.:

- zwiększono o 52 167 zł dotację na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- zmniejszono o 113 545 zł dotację na wypłatę świadczeń rodzinnych,
- zwiększono o 20 613 zł dotację na pokrycie składek na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej.

Ponadto na wspieranie osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne Wojewoda Małopolski przyznał dotację w wysokości 96 200 zł, której na etapie planowania budżetu nie przewidywano (świadczenie to zostało wprowadzone rozporządzeniem Rady Ministrów z 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne⁷).

(dowód: akta kontroli, str. 12-23,60)

Urząd w 2012 r. nie przekazywał środków własnych Gminy na realizację zadań zleconych przez OPS.

Skarbnik Katarzyna Konieczny wyjaśniła, że w latach wcześniejszych (z wyłączeniem Krajowego Biura Wyborczego) bezskutecznie zwracano się o dodatkowe środki na realizację zadań zleconych.

(dowód: akta kontroli, str. 4, 31, 60)

Realizowane przez Urząd zadania zlecone zostały przypisane poszczególnym komórkom organizacyjnym w regulaminie organizacyjnym urzędu. I tak np. zadanie z zakresu zwrotu producentom rolnym części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej realizował Wydział Podatków i Opłat, a zadania obrony cywilnej – Wydział Zarządzania Kryzysowego, Ochrony Ludności i Spraw Obronnych.

Kontrola wykorzystania dotacji celowych na zadania zlecone realizowane przez Urząd w 2012 r. (386 324 zł) wykazała, że zostały one wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i prawidłowo zaksięgowane, a niewykorzystane kwoty zostały zwrócone terminowo. I tak dotacja otrzymana:

- w dziale 010, rozdziale 01095 (77 644 zł) została wykorzystana w wysokości 77 501 zł (z tego 76 025 zł na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego zużytego do produkcji rolnej oraz 1 476 zł na zakup materiałów związanych z realizacją tego zadania); niewykorzystane 143 zł zwrócono 31 maja 2012 r.;
- w dziale 750, rozdziale 75011 (299 930 zł) została w całości wykorzystana na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników wykonujących zadania zlecone;
- w dziale 751, rozdziale 75101 (7 800 zł) została wykorzystana w wysokości 7 786 zł (z tego 3 110 zł na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie i aktualizację list wyborczych oraz 4 676 zł – na zakup materiałów); niewykorzystane 14 zł zwrócono 2 stycznia 2013 r.;
- w dziale 754, rozdziale 75414 (950 zł) wykorzystano na szkolenia z zakresu OC oraz na zakup materiałów do konserwacji i odnowy sprzętu związanego z OC.

Informację o terminie składania wniosków o zwrot podatku akcyzowego w 2012 r., wymaganych dokumentach, wysokości stawek oraz terminów wypłaty Urząd zamieścił w Biuletynie Informacji Publicznej. W 2012 r. do Urzędu wpłynęło 299 wniosków o zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego używanego do produkcji rolnej, z tego w 297 przypadkach przyznano zwrot podatku, a w 2 – odmówiono z uwagi na wykorzystanie w całości limitu rocznego przez wnioskodawcę. Kontrola 51 decyzji przyznających zwrot przedmiotowego podatku łącznie na 34 266 zł (44,2% wydatkowanej

⁷ Dz. U. Nr 295, poz. 1746.

na ten cel kwoty) wykazała m.in., że limity roczne oraz kwoty do zwrotu zostały w nich prawidłowo ustalone. Na fakturach dołączonych do wniosków była umieszczona adnotacja (dokonana przez pracownika upoważnionego przez Burmistrza) wymagana art. 6 ust. 4 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego. Faktury dołączone do wniosków zawierały dane określone w § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 marca 2011 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług⁸.

(dowód: akta kontroli, str. 12-16, 30-51, 69, 74)

Zadania w dziale 852 – *Pomoc społeczna* realizował OPS, który na zaplanowane 9 891 487 zł wykorzystał 9 777 409 zł (98,8%), w tym:

- w rozdziale 85212 – *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* – 9 636 105 zł, w tym 7 307 205 zł – na wypłatę 2 350 świadczeń rodzinnych określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych⁹, 1 836 033 zł – na wypłatę 286 świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹⁰, 216 221 zł – na składki emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego od 166 osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne opłacane na podstawie art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych¹¹ oraz 276 645 zł – na pokrycie kosztów obsługi zadania (2,5% kwoty otrzymanej na wypłatę świadczeń rodzinnych i 3% kwoty otrzymanej na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego);
- w rozdziale 85213 – *Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej* – 43 073 zł na pokrycie składek na ubezpieczenia zdrowotne;
- w rozdziale 85295 – *Pozostała działalność* – 96 200 zł na wspieranie osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne; niższe wykonanie planu było spowodowane niższą liczbą wniosków o wypłatę świadczeń niż zakładano oraz zmniejszeniem się liczby osób uprawnionych do świadczeń; OPS terminowo dokonał zwrotu niewykorzystanych środków finansowych.

(dowód: akta kontroli, str. 5-7, 24-31, 91-99)

W planach kontroli oraz audytu na 2012 r. nie zaplanowano i nie przeprowadzono kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji celowych na zadania zlecone Urzędowi oraz OPS. Audytor Barbara Seweryn wyjaśniła, że z uwagi na to, iż w latach 2009-2010 przeprowadzony audyt oraz kontrola w OSP nie wykazała nieprawidłowości w zakresie realizacji zadań zleconych, nie planowano i nie przeprowadzono kontroli w tym zakresie w 2012 r.

Ustalone
nieprawidłowości

Spośród 51 zbadanych decyzji z 2012 r., przyznających zwrot podatku akcyzowego, w 4 przypadkach wydano decyzje z naruszeniem terminu określonego w art. 5 ust. 4 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego, a w 2 przypadkach – nie zachowano ustawowego terminu zwrotu podatku ustalonych decyzjami. I tak:

20 lutego 2012 r. wnioskodawcy J.P. i P.P. złożyli wnioski o zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej. Decyzje dla tych wnioskodawców ustalające limit i kwoty zwrotu podatku zostały wydane 30 marca 2012 r. (decyzja nr FP.3032.1.148.2012.TZ ustalająca dla J.P. zwrot podatku w wysokości 475 zł – zwrócone 27 kwietnia 2012 r., oraz decyzja nr FP.3032.1.147.02012.TZ ustalająca P.P. zwrot podatku w wysokości 3 342 zł – zwrócone

⁸ Dz. U. Nr 68, poz. 360

⁹ Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.

¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.

27 kwietnia 2012 r.). W obu przypadkach przy ustalaniu ww. kwot do zwrotu uwzględniono tylko faktury wystawione na wnioskodawców lub ich współmałżonki.

23 kwietnia 2012 r., decyzją nr FP.3121.7.148.2012.TZ, ustalono dla J.P. kwotę zwrotu podatku w wysokości 2 492 zł – zwrócone dopiero 12 września 2012 r. W tym samym dniu, decyzją nr FP.3032.1.147.2012.TZ, ustalono dla P.P. kwotę zwrotu podatku w wysokości 208 zł – zwrócone 13 września 2012 r. W obu przypadkach kwoty zwrotu ustalono na podstawie faktur wystawionych na prowadzone przez J.P. i P.P. firmy oraz na podstawie oświadczeń złożonych przez tych panów (podali w nich, że olej napędowy został zużyty do produkcji rolnej).

Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego decyzje wydaje się w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o zwrot podatku, a zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego wypłata zwrotu podatku przyznanego na podstawie decyzji, o której mowa w art. 5 ust. 1, następuje w terminach:

- 1) od 1 kwietnia do 30 kwietnia – jeżeli wnioski o zwrot podatku zostały złożone w terminie od 1 lutego do ostatniego dnia lutego;
- 2) od 1 października do 31 października – jeżeli wnioski o zwrot podatku zostały złożone w terminie od 1 sierpnia do 31 sierpnia.

Naczelnik Wydziału Podatku i Opłat Longina Ryza wyjaśniła, że opóźnienia w wydaniu 4 decyzji dla 2 wnioskodawców spowodowane były m.in. skomplikowanym charakterem tych spraw, a w konsekwencji, koniecznością uzupełnienia materiału dowodowego oraz znaczną ilością spraw do załatwienia.

(dowód: akta kontroli, str. 63-66)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Informację z realizacji budżetu OPS sporządził za I półrocze 2012 r. i za cały 2012 r., natomiast do dnia zakończenia kontroli sporządzono informację z budżetu Gminy za I półrocze 2012 r. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w informacjach tych nie odniesiono się, czy wszystkie zadania zlecone zostały zrealizowane w całości i terminowo oraz czy w ciągu roku nie wystąpiły trudności w ich realizacji.

(dowód: akta kontroli, str. 46-48, 70-86)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób wykorzystania przez Gminę zbadanych dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań zleconych, otrzymanych w 2012 r. Dotacje te zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i terminowo rozliczone. Należy jednak zauważyć, że nie ustrzeżono się naruszeń przepisów ustawy o zwrocie podatku akcyzowego.

3. Sprawozdawczość budżetowa

Opis stanu faktycznego

Sprawozdanie Rb-50 Gminy za IV kwartał 2012 r. w części 85/12 terminowo zostało przekazane Wojewodzie Małopolskiemu. Sprawozdanie to zostało sporządzone oddzielnie dla dotacji oraz dla wydatków, w szczególności sprawozdań jednostkowych sporządzonych przez Urząd oraz OPS.

Dane w sprawozdaniu Rb-50 Urzędu za IV kwartał 2012 r. były zgodne z kwotami przekazanymi przez Wojewodę Małopolskiego oraz z ewidencją księgową. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-50 Gminy za IV kwartał 2012 r. pokrywają się z danymi wykazanymi w sprawozdaniach jednostkowych Rb-50 za IV kwartał 2012 r. sporządzonych przez Urząd i OPS.

(dowód: akta kontroli, str. 70-76)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie sporządzenia sprawozdania Rb-50 Gminy za IV kwartał 2012 r. nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prawidłowość i rzetelność sporządzenia sprawozdania Rb-50 Gminy za IV kwartał 2012 r.

4. Płatności i dotacje celowe na realizację projektów finansowanych z udziałem środków europejskich

Opis stanu faktycznego

W 2012 r. Gmina nie realizowała projektów finansowanych z udziałem środków europejskich, obejmujących zadania zlecone.

(dowód: akta kontroli str. 70-76)

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹², wnosi o zapewnienie terminowego wydawania decyzji ustalających zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego używanego do produkcji rolnej, a także terminowego zwrotu tego podatku.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, marca 2013 r.

Kontroler

Jerzy Baranek
główny specjalista kontroli państwowej

¹² Dz. U. z 2012 r., poz.82